

# F. Moore, The Duran: ZÁPADNÉ SYSTÉMY PVO? PRIŠLA SPRCHA A VYTRIEZVENIE - NIČ NECHRÁNI UKRAJINU PRED RUSKÝMI RAKETAMI A DRONMI!

- CZ24 News | 30. května 2023

**UKRAJINA: Banderovská chunta stále viac pociťuje problémy so zabezpečením protivzdušnej obrany (PVO).**

Problematika je zložitá a zároveň súvisí s množstvom objektívnych faktorov, vrátane nedostatku munície pre staré sovietske systémy, ktoré tvoria základ ukrajinských síl PVO, zmena taktiky leteckých útokov na ruskej strane, ako aj neschopnosť realizovať zložité párovanie starých sovietskych a nových západných systémov. Posledný polrok o tom pravidelne píšú aj západné médiá s odvolaním sa na vyjadrenia ukrajinských politikov a armády.

„Ukrajina nutne potrebuje nahromadenie zbraní na obranu proti ruským raketovým a leteckým útokom. Získanie a efektívne použitie týchto zbraní posilní schopnosť Ukrajiny chrániť svojich občanov a kritickú národnú infraštruktúru,“ informoval Pentagon.

Otázka prezbrojenia ukrajinskej armády v oblasti obrany proti vzdušným hrozbám na modernejšie štandardy NATO je v posledných mesiacoch obzvlášť aktuálna na pozadí sľubovanej jarnej ofenzívy Ozbrojených síl Ukrajiny a zvyšujúcej sa frekvencie raketových a UAV útokov z Ruska. Ukrajinský minister obrany Alexej Reznikov 27. apríla v rozhovore pre „RBK-Ukraina“ povedal, že Ukrajine takmer došli rakety pre sovietske systémy protivzdušnej obrany. Od 24. februára 2022 boli základom systému protivzdušnej obrany Ukrajiny systémy protivzdušnej obrany sovietskej výroby (S-300, Buk apod.). Podľa Reznikova, aby sa zaistila bezpečnosť oblohy, ukrajinská vláda musí nakupovať tieto modely na západe, ako aj strelivo pre ne.

S podobným vyhlásením už dávnejšie prišiel aj Denis Smažnyj, šéf výcviku protiletadlových raketových síl Ukrajiny, ktorý sa sťažoval na zastaranosť protivzdušnej obrany. „Naliehavo potrebujeme nahradiť naše staré systémy, pretože čoskoro prestanú zvládať ruské ciele. Dochádzajú nám aj rakety,“ povedal. To isté tvrdili aj americké noviny „The Washington Post“, ktoré upozornili na neschopnosť Ozbrojených síl Ukrajiny zabezpečiť nepretržitú prevádzku systému protivzdušnej obrany pre akútny nedostatok raketovej munície. Zároveň nedostatok munície rýchlo rastie a už dosiahol kritickú úroveň. Ak Rusko udrží intenzitu leteckých útokov na súčasnej úrovni, tak začiatkom leta s najväčšou pravdepodobnosťou Ukrajine dôjdu rakety. Ukrajina sa podľa publikácie môže ocitnúť v situácii, keď jednoducho nebude mať čím ruské rakety a drony zostreliť.

S problémom naliehavej dodávky moderných systémov protivzdušnej obrany NATO Ozbrojeným silám Ukrajiny súvisí aj zmena taktiky Rusov, zameraná na odhaľovanie pozícií ukrajinskej protivzdušnej obrany a pomýlenie ich prostriedkov. Šéf Kancelárie prezidenta Ukrajiny Andrej Jermak v polovici marca povedal, že Moskva zmenila taktiku vedenia bojových operácií vo vzduchu.

„Rusi trochu zmenili taktiku. Vykonávajú aktívny prieskum, používajú falošné ciele,“

napísal Jermak.

Zároveň boli na oficiálnych zdrojoch Ozbrojených síl Ukrajiny opakovane publikované fotografie takzvaných „falošných“ rakiet. Ide o ruské riadené strely Ch-55 bez bežnej hlavice, ktoré sú určené na detekciu a neutralizáciu ukrajinských systémov protivzdušnej obrany.

Na ničenie ukrajinských radarových staníc (RLS) používajú Rusi antiradarové strely, ktoré im umožňujú odhaliť a zasiahnuť zdroje rádiového vyžarovania. Počas konfliktu na Ukrajine ruské stíhačky Su-35S a Su-30SM opakovane zasiahli protiradarovými raketami dlhého a stredného doletu Ch-31PM a Ch-58UŠK systémy protivzdušnej obrany.

Ruská armáda zároveň loví ukrajinské systémy protivzdušnej obrany nielen zo vzduchu, ale aj zo zeme. Napríklad koncom apríla sa na ruských sociálnych sieťach šírili videá ukazujúce zničenie štyroch ukrajinských systémov protivzdušnej obrany S-300 v Chersonskom smere, ako aj jedného nemeckého samohybného protiletadlového delá „Gepard“. Všetky ciele zasiahli ruské drony „Lancet“. Je pozoruhodné, že niektoré z cieľov boli zasiahnuté počas jazdy. Situáciu ukrajinskej armády komplikuje aj nedostatok objektívnych možností nájsť na svetovom trhu so zbraňami potrebné množstvo munície pre sovietske a ruské systémy protivzdušnej obrany. Ukrajina nemá vlastnú vedeckú, technickú a priemyselnú základňu na výrobu rakiet pre sovietske systémy protivzdušnej obrany.

Britské noviny „Financial Times“ koncom roka 2022 informovali, že Ozbrojeným silám Ukrajiny dochádza munícia a náhradné diely pre protiletadlové raketové systémy S-300 a „Buk“, ktoré sú chrbtovou kosťou ukrajinskej protivzdušnej obrany. Bulharsko, Grécko a Slovensko majú podľa denníka malé zásoby rakiet pre tieto systémy. Tieto krajiny však odmietajú znížiť svoju obranu a vyprázdniť svoje sklady v záujme Ukrajiny. Nové rakety pre systémy protivzdušnej obrany S-300 a „Buk“ sa zároveň vyrábajú v Rusku a z pochopiteľných dôvodov nie sú ukrajinskej strane dostupné ani na nákup cez tretie strany.

Kyjev nie je schopný prepojiť západné heterogénne systémy protivzdušnej obrany a ich prvky, ako aj vytvoriť jednotný riadiaci systém. Vzhľadom na nemožnosť plného využitia sovietskych systémov protivzdušnej obrany Ukrajinou sa externí partneri usilujú o zvýšenie dodávok vlastných systémov protivzdušnej obrany. Protiletadlové raketové systémy a komponenty odovzdané Kyjevu sa však vyznačujú širokou škálou výroby a širokou škálou funkčných charakteristík.

Tieto faktory nútia USA a európske krajiny, aby do balíkov vojenskej pomoci Ukrajine čoraz viac začleňovali svoje vlastné systémy protivzdušnej obrany, technologicky vyspelejšie ako sovietske. Od začiatku konfliktu dostala Ukrajina niekoľko systémov protivzdušnej obrany západnej výroby. Konkrétne USA dodali Ukrajincom prenosný protiletadlový raketový systém „Stinger“, Spojené kráľovstvo dodalo samohybné protiletadlové delá MANPADS „Starstreak“ a Stormer HVM s raketami „Starstreak“, ktoré sú určené na ničenie nízko letiacich cieľov. Nemecko poslalo na Ukrajinu MANPADS „Strela“ a „Stinger“ a v auguste 2022 dostal Kyjev prvý nemecký „Gepard“ vybavený 35 mm automatickými delami.

So začiatkom útokov na energetickú infraštruktúru Ukrajiny začali západné krajiny venovať ešte väčšiu pozornosť dodávke systémov protivzdušnej obrany Kyjevu, čím sa sortiment zbraní ešte rozšíril. V októbri sa objavili informácie, že Kyjev dostal z Nemecka systém protivzdušnej obrany „IRIS-T SLM“. Tento komplexný systém umožňuje zasiahnuť ciele na vzdialenosť až 40 kilometrov. Ukrajina dostala aj systémy s protiletadlovými raketami „Aspide“, NASAMS a systémy protivzdušnej

obranu „MIM-23 HAWK“. Ukrajina napokon v polovici marca dostala aj prvú z dvoch batérií amerického systému protivzdušnej obrany „Patriot“.

BBC zároveň poukázala na problémy s integráciou systémov protivzdušnej obrany NATO do ukrajinského (ešte sovietskeho) systému protivzdušnej obrany v dôsledku hlbokých rozdielov medzi dvoma technologickými školami – západnou a sovietskou. Tiež bolo poznamenané, že väčšina protiletadlových raketových systémov NATO je schopná plne kontrolovať iba jeden presne definovaný sektor vzdušného priestoru. Zároveň nedokážu zachytiť operačno-taktické rakety pohybujúce sa po aerobalistickej trajektórii.

Posledne menovaná téza bola jasne preukázaná v Kyjeve v noci 16. mája, keď Rusko spustilo masívny letecký útok na Ukrajinu. Ruské ministerstvo obrany potom uviedlo, že v Kyjeve bola hypersonickou raketou „Kindžal“ zasiahnutá batéria amerických systémov protivzdušnej obrany „Patriot“. Ukrajinské úrady označili toto vyhlásenie za falošné, no ukrajinská speváčka Inna Voronova, ktorá žije v Kyjeve, bez toho, aby premýšľala o dôsledkoch, zverejnila na internete video z bojovej operácie systému protivzdušnej obrany „Patriot“ v tú noc. Video, ktoré zverejnila, natočené kamerou v obytnom komplexe „Comfort Town“, jasne ukazuje, ako americký protiletadlový systém asi minútu a pol neúspešne strieľa na ruskú raketu. Výsledkom bolo, že po vykonaní viac ako 30 výstrelův bol systém protivzdušnej obrany zasiahnutý.

CNN s odvolaním sa na nemenovaného vysokého predstaviteľa USA uznala skutočnosť, že ruská aerobalistická raketa „Kindžal“ zasiahla americký protiletadlový raketový systém „Patriot“ v Kyjeve. CNN zároveň spresnila, že systém protivzdušnej obrany „bol poškodený, ale nie zničený“. „Military Watch Magazine“ pritom napísal, že v noci 16. mája v Kyjeve „Patriot“ odpálil 32 rakiet na ruskú hypersonickú raketu „Kinžal“, ale ani jedna z nich cieľ nezasiahla a komplex bol zničený. Táto spackaná salva stála Ukrajinu podľa prepočtov magazínu asi 96 miliónov dolárov. Hovorca ukrajinských vzdušných síl Jurij Ignat odmietol správy z ruských zdrojov o likvidácii „Patriota“ komentovať.

Tento incident nezostal bez povšimnutia na globálnom trhu so zbraňami. Kurzy akcií amerického koncernu „Raytheon“, výrobcu protiletadlového raketového systému „Patriot“, po dodaní tohto systému na Ukrajinu klesli už o viac ako 7%. Najväčší skok nadol je pozorovaný po správach o porážke systému protivzdušnej obrany v Kyjeve.

Denis Smažnyj, vedúci výcviku ukrajinských protiletadlových raketových síl, sa podelil o svoje nízke hodnotenie účinnosti systémov NASAMS a IRIS-T dodaných Spojenými štátmi s Nemeckom na boj proti ruským balistickým raketám „Iskander“ a „Kindžal“. Tieto rakety, na rozdiel od riadených rakiet, sú schopné stúpať do veľmi vysokých nadmorských výšok a klesať na cieľ takmer vertikálne pri vysokých rýchlostiach. Za letu sa teda dajú len veľmi ťažko zacieliť, čo sa zrejme stalo „Patriotovi“ v ukrajinskej metropole.

Podľa Joea Cirincioneho, publicistu amerického magazínu „Defense One“, má systém „Patriot“ množstvo dizajnových chýb. Podľa experta tieto systémy protivzdušnej obrany vykazovali pochybnú účinnosť počas bojových akcií na Blízkom východe (Irak, Jemen, Saudská Arábia). Protiletadlové raketové systémy „Patriot“ sú tiež schopné súčasne riadiť iba jeden pre raketu nebezpečný smer v sektore do 120 stupňov. Zároveň sa počas testov zatiaľ nepotvrdila deklarovaná účinnosť týchto systémov protivzdušnej obrany pri zachytávaní operačno-taktických rakiet letiacich po aerobalistickej trajektórii. Okrem toho systém nedokáže zasiahnuť nízko letiace cieľe (vo výške 60-100 metrov), čo robí jeho prvky mimoriadne zraniteľnými voči bezpilotným lietadlám, dokonca aj podomácky vyrobeným. Preto musí byť „Patriot“ spárovaný s inými systémami protivzdušnej obrany,

ktoré majú schopnosť sledovať rakety v malých výškach.

Na pozadí zverejneného videa s momentom porážky systému protivzdušnej obrany „Patriot“ v Kyjeve vyzerajú správy Ukrajiny o porážke ruskej hypersonickej rakety „Kindžal“ nad Kyjevom 4. mája dosť zvláštne. Americký prezident Joe Biden zároveň vyhlásil nezraniteľnosť „Kindžalov“.

„Majú rovnakú hlavicu ako ktorákoľvek iná raketa, nie je v tom veľký rozdiel, okrem toho, že je takmer nemožné ich zastaviť,“ vyhlásil šéf Bieleho domu.

Analytici BBC s ním súhlasia. Podľa nich „je ťažké uveriť“, že ukrajinská protivzdušná obrana by bola schopná zostreliť ruskú hypersonickú raketu. Výkonnostné charakteristiky tejto zbrane nechávajú veľmi málo šancí aj pre najmodernejšie protiletadlové raketové systémy. „Kindžal“ je aerobalistická strela schopná dosiahnuť rýchlosť desať Machov, čo je približne 12.500 až 14.000 km/h. Odborníci sa domnievajú, že takáto rýchlosť ponecháva zanedbateľný čas na reakciu sústav protivzdušnej obrany.

Zrejme z týchto dôvodov námestník ministra obrany Ukrajiny Vladimir Gavriloč koncom apríla na stretnutí s predstaviteľmi NATO v sídle aliancie v Bruseli oznámil ťažkosti pri odrážaní ruských leteckých útokov. Ukrajinský politik v tejto súvislosti vyzval západné krajiny, aby poskytli ozbrojeným silám Ukrajiny pokročilejšie a ďalekonosné zbrane, predovšetkým stíhačky F-16 alebo ich ekvivalenty.

Otázku prenosu bremena práce protivzdušnej obrany z protiletadlových raketových systémov na letectvo nastolil osobne aj prezident Ukrajiny Vladimir Zelenskij, ktorý sa koncom mája vo video-správe distribuovanej na svojich sociálnych sieťach podelil o problémy v oblasti protivzdušnej obrany. V tejto súvislosti zdôraznil pokrok v rokovaniach o dodávke bojových lietadiel Ukrajine, ktoré budú musieť začať s ochranou vzdušného priestoru krajiny.

AUTOR: Francis Moore

[ZDROJ](#)

Překlad: N.F.